

Csoportvezetés a művészeti iskolában (Megkezdett)

Vissza a tartalomjegyzékhez [\.\Tartalomjegyzék.doc - Csoportvezetés](#)

A művészeti iskolában úgy vezetünk csoportokat ... – lenne jó elkezdni ezt a fejezetet, de nem kezdhjük így, mivel ahány iskola, ahány csoport, ahány tanár, annyiféle csoportvezető munka.

Közös alapok.

Ha közös alapokat keresünk, először kénytelenek vagyunk elmondani, hogy tanítványaink felnőtt életét emberi közösségekben fogják élni, rendelkezniük kell az ehhez szükséges közösségi tulajdonságokkal. Ezen közösségek azonban nem egyenlő intenzitásúak, egészen mást jelent egy liberális alkotói közösség és katonai rohamosztag, vagy egy őrző-védő munkacsoport tagjának lenni. Közös alapnak azt tekinthetjük, amely mindkét csoportban értékként szerepel. A gyakorlati pedagógiai munkában mindig a nevelőnek kell érzékelni a megfelelő mértékeket, a közösség ne váljon fojtogató, energiákat eltorlaszoló merev páncéllá, de szolgáljon megfelelő támaszként a mindennapi szerepkonfliktusok megélésekor, legyenek olyan alapértékek, amelyek megfelelnek az életkornak, a pedagógiai helyzetnek.

A művészeti nevelő különösen hajlamos rá, hogy mondjuk a mesterség szigorú szabályaira hivatkozva egy rigorózus, nekikeseredett „minőséget minden pillanatban, minden áron” – típusú képzőművészeti falansztert hozzon létre maga körül, vagy épp ellenkezőleg, minden megnyilvánulása a „szürke, unalmas” köznapi élet elleni agressziósorozat legyen, minden módon polgár (szülő) pukkasszon, mindig valami ellen cselekedjék.

Ha a tanárok külön termekben, esetleg külön épületekben dolgoznak, elvileg mindez a magánügyük, ha azonban közösen használják a termeket, óhatatlanul sor kell kerülnön az alapelvek, alapértékek tisztázására.

További közös elem nyilván, hogy a gyerek önként jelentkezik az iskolába, ha nem tetszik neki, elmarad. De ez sem ilyen egyszerű. Vannak természetesen ilyen csoportok is, de a gyerek saját választását megerősítheti, akár helyettesítheti is bizonyos szülői, tanítói nyomás. „Járnod kell, mert hasznos, mert szeretnénk, ha esetleg művész lennél, mert jobb, mint ha a napköziben szaladgálsz, stb. pontosabb tehát ha azt mondjuk, a gyerek ide többnyire saját választása alapján jön, és ha nagyon nem tetszik neki a dolog, mindenképp ki fog maradni.

Közös elem kellene legyen a szabvány szerinti bútorzat, felszerelés és eszközkészlet. Könnyen mozgatható, kis helyet foglaló több funkcióval rendelkező rajzrakók. Pillanatok alatt színpaddá, játéktérre alakítható a terem, az egyes technikák (festés, batik, mintázás, stb.) is csak néhány perc előkészítést igényelnek. Jól tudjuk azonban, hogy néhány tanárnak az autója a mozgó szertára. Innen kell esetről esetre felcuccolni a foglalkozás anyagait, eszközeit.

További közös elem lenne a foglalkozás időtartama, de vannak heti kétszer másfél-két órás és heti egyszer három – négy órás csoportok. (A rövidebb idő szünetmentes foglalkozásra utal. Kicsiknél sokkal jobb a heti kétszer két óra. Nagyoknál jobb az egyben három óra, ami azért persze többnyire inkább 3.5-4 óra lesz, ha az órarend engedi, a továbbtanulni készülő pedig még külön is bejárnak, önállóan dolgozni, illetve intenzív csoportjuk is van. Lásd: [Az iskolai képzés rendje.doc](#)) Van úgy, hogy foglalkozáskezdésre ott van minden gyerek, de néha az is megeshet, hogy lépcsőzetesen érkeznek-távoznak. (Edzés, külön angol, stb.)

Végül szeretnénk közös elemeknek látni a gyerekeket, ahogy vidáman köszönnek, betódnak a rajzterembe, letelepsznek, fecserésznek egymással, körénk gyűlnek. Amikor szólunk hozzájuk, mindenki elhallgat. Vidám, várakozó tekintetek. Beszélni kezdünk, valaki nyilván közbekotyog előbb-utóbb, a többiek mosolygó szemmel veszik tudomásul, ekkor elmondjuk, hogy ezt az egyet kérnénk, hogy mindig várják meg a mondat végét, a szövegrész végét, mert... Megértik, semmi elkomorulás, lassan rá is szoknak, hogy feladatfelvezetés alatt ne vágjanak közbe izgatottan, ne szórják tele poénokkal a légtérrel. Az első óránk valami klasszikus, könnyen érthető, érdekes, kevés oktatási tartalommal bíró feladat, „hamar végzünk a felvezetéssel. „Na, akkor aki már mindent ért, kezdje el a munkát, akinek még van kérdése, megbeszéljük.” A többség dolgozni kezd, néhányan még igényelnek egy kis közös gondolkodást. Jó, akkor most már mindenki dolgozzon, aki még mindig nem érti, jöjjön ide, megmutatom, én hogyan csinálnám”. Dolgozgatnak, segítenek egymásnak, ha kiborul egy vizesüveg, a tettes szelíd sajnálkozással néz szét, a többiek rámosolyognak: „van ez így!” már törlik is fel a szivaccsal.

Néha szerencsére érkezik ilyen osztály. Többnyire azonban a vadság különböző szintjein álló társaság óvakodik-csörtet be az ajtón. Vannak előkészített-megfélemlített csoportok, akik rettentően szeretnék „jók” lenni, nagy csendben telepsznek le, amint valaki fészkelődni kezd, megróvó tekintetek merednek rá. A csörtetők nagy hanggal jönnek, büszkén feszítenek: „Mi vagyunk ám a valakik!” Valakinek lenni pedig azt jelenti, elleszgeülök, felül kerekedek, azért is mást csinállok. Többnyire persze a két viselkedés keveréke, az „alkotóelemek” mennyiségi viszonyai adják meg a csoport kezdő karakterét.

Mindezek a másságok természetesen más jellegű, más tartalmú csoportvezetői munkát eredményeznek. A jól szocializált csoportokban rögtön képzőművészeti munkával kezdünk, a vad csoportokban a foglalkozás elején koncentrációhoz (séta a körön át...[\EGYEB\Drámajáték előkészítő foglalkozás.doc - Séta](#)), az ijedtekben oldódáshoz vezető játékokkal. A jó csoportokban ezeket a játékokat a foglalkozás végén játsszuk.

Összességében azonban mégis csak egészen más alaphelyzetről van szó, ha a gyerekeknek nem tetszik a hely (vagy immel-ámmal járogatnak, és a szülők érzik úgy, hogy az iskola nem azt adja, amit ígért) elmaradnak, ezért a csoportvezető tanárok rákényszerülnek a gyerekek „megrendelőként” való kezelésére.

Érdekes foglalkozások, jól megtervezett munka, a foglalkozás előtt előkészített eszközök, anyagok - vagy épp a közös előkészítés jó megszervezése – és persze a szélsőségesen kezelhetetlen gyerekek kizárása. Időnként ez is elkerülhetetlen. Ha a tanuló képtelen a beilleszkedésre, inkább őt veszítjük el ideiglenesen, vagy akár végleg, mint az egész csoportot. Néha pedig sajnos egy-egy agyonfegyelmzett, félénk kicsit veszítünk el, mert a szabadabban vezetett, zajosabb csoportban túl nagy energiákat követel tőle az állandó védekezés. (Neki jobban megfelelne egy nyugodtabb, csendesebb csoportlégkör, csak akkor a tanár nem tudná olyan szinten pörgetni csoportját, ahogyan ő szereti.)

Többnyire az is közös, hogy a tanárok kezelik a csoportpénzeket, beszedik a hozzájárulásokat, vagy átveszik az iskolai adminisztrátoroktól, megvásárolják a felszereléseket, eszközöket. Mindenképp közös elem, hogy a gyerekek mindent bentől kapnak, nem akadályozhatja a munkát az otthon hagyott felszerelés.

Egyebekben a munka nem különbözne egy jó általános iskola munkájától. Közösségformálás, élményalap biztosítása, a gyerekek világára, mindennapjaira kíváncsi tanító, aki egész idő alatt szinte együtt lélegzik a csoporttal, jó anyagok, eszközök, a gyerekek életkorának megfelelő – a tanító érdeklődését is felkeltő feladatsorok.